

ROZPTYLOVÁ ŠTÚDIA

pre stavbu: Ťažba štrkopieskov Nové Košariská

Doc. RNDr. Ferdinand Hesek, CSc.
Ožvoldikova 11
841 02 Bratislava
DIČ: 1035401774
Tel./Fax: 02 6428 1555
Mobil: 0902 323 759

Vypracoval:
Miesto stavby:
Katastrálne územie:
Parc.č.
Investor:
Projektant>
Charakter stavby:
Účel stavby:
Stupeň PD:

doc. RNDr. Ferdinand Hesek, CSc.
Obec Dunajská Lužná, okres Senec
Nové Košariská
1062/8, 1062/9, 1062/10, 1062/11, 1062/13, 1062/14 a
1062/15
ALAS SLOVAKIA, s r. o.,
Polianky 23
JFcon, s.r.o., Družstevná 942/6, 031 01 Liptovský Mi-
kuláš
Ložisko štrkopieskov
Ťažba nerastných surovín
Územné rozhodnutie

Bratislava, 5. november 2018

Obsah	Str.
Úvod.....	3
Základné údaje o zdrojoch znečistenia ovzdušia.....	3
Emisné pomery.....	4
Meteorologické podmienky.....	5
Metóda výpočtu.....	5
Výsledok hodnotenia.....	5
Záver.....	6
Zoznam obrázkov.....	6
Obrázkové prílohy.....	7-16

Úvod

Dokumentácia rieši ťažbu nerastných surovín - štrkopieskov nachádzajúcich sa v Bratislavskom kraji, v okrese Senec, v miestnej časti Nové Košariská obce Dunajská Lužná k.ú. Nové Košariská na parcelách č. 1062/8, 1062/9, 1062/10, 1062/11, 1062/13, 1062/14 a 1062/15. Ťažobný priestor bude umiestnený v blízkosti jazier Nové Košariská I a Nové Košariská II.

Dopravné napojenie : k odvozu materiálu bude slúžiť vybudovaná technologická cesta cez bývalý areál štrkopieskovne s napojením na asfaltovú cestu slúžiacu ako prístup k starému ťažobnému jazeru, resp. k záhradkárskej osade a nakoniec s vyústením na križovatku so štátnej cestou Dunajská Lužná – Most pri Bratislave.

V blízkosti ťažobného priestoru sa nachádza sociálno-administrativná budova vo vlastníctve investora, ktorá bude slúžiť pre potreby pracovníkov pohybujúcich sa v areáli.

Severovýchodne od predmetného ťažobného priestoru so spoločnou hranicou, ktorú tvorí KNC parc.č. 1062/7 sa nachádza ťažobný priestor, kde je na základe rozhodnutia Obvodného banského úradu č. 201-988/2010 zo dňa 12.04.2010 povolené dobývanie ložiska nevyhradeného nerastu – štrkopieskov na pozemkoch CKN parc.č. 1062/2 až 1062/7 o celkovej výmere 40 532 m². To znamená, že ťažobné práce budú plynule pokračovať juhozápadným smerom. Rozhodnutie o využívaní územia vydala obec Dunajská Lužná pod č.j. 2040-161-dl-08-Haj zo dňa 11.07.2008

Predpokladá sa s ročnou ťažbou 75 000 t.

Hlavným cieľom rozptylovej štúdie je posúdenie vplyvu štrkoviska na znečistenie ovzdušia jeho okolia.

Najväčším zdrojom znečistenia ovzdušia v okolí objektu je štátна cesta Tomášov – Dunajská Lužná, na ktorú je objekt napojený prístupovou komunikáciou. Intenzita dopravy na tejto ceste podľa sčítania SSC pre r. 2015 je uvedená v tab. 1.

Tab. 1: Intenzita dopravy na príjazdovej ceste a na vjazde do areálu objektu.

cesta	Intenzita dopravy [auto/24 h]			
	r. 2015		Príspevok objektu	
	osobné	nákladné	osobné	nákladné
Tomášov – Dunajská Lužná, úsek 85740, smer Mos pri Bratislave	3 769	653	0	36
Tomášov – Dunajská Lužná, úsek 85740, smer Dunajská Lužná	3 769	653	10	24
Vjazd do objektu	-	-	10	60

Pri vypracovaní rozptylovej štúdie boli využité podklady:

- Spôsob dobývania,
- Situácia,
- Objednávka

Základné údaje o zdrojoch znečistenia ovzdušia

Zdrojmi znečistujúcich látok je:

- Ťažba štrkopiesku,
- Odvoz štrkopiesku k odberateľom.

Ťažba štrkopiesku bude prebiehať jamovým lomom pásovým rýpadlom (napr. CAT 325) s podkopovou lyžicou. Dobývanie kaziet ložiska bude mať nasledovnú postupnosť:

Najprv sa odstráni skrývkový materiál do úrovne cca -0,30 – 1,0 m pod terénom. Skrývka sa bude uskutočňovať dozérom v predstihu min. 30 m pred postupom t'ažobného frontu.

Nasledovať bude dobývanie súvrstvia štrkopieskov do úrovne cca -3,60 – 4,50 m tzv. suchou t'ažbou lopatovými rýpadlami. T'ažba rýpadlami bude na ochranej vrstve štrkopiesku o mocnosti 0,50 m nad hladinou podzemnej vody. Smer postupu t'ažobných prác bude zhodný so smerom postupu skrývkových prác, t.j. severozápadným smerom.

Pri skrývkových, resp. t'ažobných prácach budú využívané nasledovné mechanizmy :

- Kolesový nakladač
- Pásové rýpadlo
- Nákladné autá

Odvoz štrkopiesku k odberateľom

Vyťažená surovina - štrkopiesok bude upravovaná v úpravárenskom komplexe, nachádzajúcim v k.ú. Peržalka, resp. bude priamo dopravovaná na určené stavby.

Neupravovaný štrkopiesok bude nakladaný na autá technologickej dopravy priamo v areáli štrkovne a expedovaný odberateľom. Doprava je vykonávaná nákladnými autami s nosnosťou cca 24 ton, pre odvoz dennej t'ažby je potrebné zabezpečiť cca 30 nákladných aut, z toho 18 nákladných aut bude smerovať na Dunajskú Lužnú, 12 na Tomášov.

Emisné pomery

V špičkovej hodine(intenzívna t'ažba, všetky mechanizmy v prevádzke) všetky t'ažobné mechanizmy spotrebujú maximálne 20 l nafty za hodinu.

Emisia znečistujúcich látok je uvedená v tab. 2.

Tab. 2: Emisia znečistujúcich látok

Zdroj	Znečistujúca látka	Emisia [kg.h ⁻¹]	
		krátkodobá	dlhodobá
Ťažba štrku	TZL	0,1278	0,0256
Ťažobné mechanizmy	CO	0,0132	0,0013
	NO _x	0,0820	0,0082
	SO ₂	0,0162	0,0016
	TZL	0,0234	0,0023

Pre suchú t'ažbu štrkopieskov nie sú publikované emisné faktory. Pri odhade emisie je možné vychádzať z Vestníka MŽP SR, čiastka 5/2008, časť Všeobecné emisné závislosti a všeobecné emisné faktory pre vybrané technológie a zariadenia, kap. 5 „Kameňolomy a spracovanie kameňa – emisné faktory“. Na navrhovanú činnosť je možné vziať vedomosti z nasledovného Vestníkom vymedzené procesy uvažujúc prirodzenú vlhkosť spracovávaného kameňa 1,5-2%:

Tab.3.: Emisný faktor pre kameňolomy a spracovanie kameňa

Proces - zariadenie	Emisný faktor [gTZL na tonu vyťaženého kameňa]
Ťažba	3,0

Pri maximálnej výrobnej kapacite 75 000 t by sa denne manipulovalo s 341 ton štrkopieskov. Pri práci 8 h.deň⁻¹ je to t'ažba 42,6 t štrku za hodinu. Hmotnostný tok je potom 42,6 t.h⁻¹ x 3 gTZL.t⁻¹ = 127,8 gTZL.h⁻¹ t.j. 0,1278 kg.h⁻¹.

Štrkovňa je zaradená podľa vyhlášky č. 410/2012 Z.z. príloha č. 1, do kategórie 3. : Výroba nekovových minerálnych produktov, 3.99.: Ostatné priemyselné výroby a spracovanie neko-

vových minerálnych produktov – členenie podľa bodu 2.99.: Ostatné priemyselné výroby a spracovania kovov. Ak podiel hmotnostného toku znečistujúcej látky emisií pred odlučovačom a hmotnostného toku znečistujúcej látky, ktorý je uvedený v prílohe č. 3 pre existujúce zdroje ($0,5 \text{ kg.h}^{-1}$) bod b) pre ostatné znečistujúce látky ako v písmene a) je ≥ 1 a ≤ 10 je zdroj zaradený ako stredný zdroj 3.99.2., ak je tento pomer < 1 , t.j. ak hmotnostný tok je menší ako $0,5 \text{ kg.h}^{-1}$ je zdroj zaradený ako malý zdroj. Pomer hmotnostných tokov je $0,1278 \text{ kg.h}^{-1} : 0,5 \text{ kg.h}^{-1} = 0,2556$. Pomer < 1 t.j. ide o malý zdroj znečisťovania ovzdušia.

Meteorologické podmienky

Veterná ružica (met. stanica Kráľová pri Senci) je uvedená v tab. 4

Tab. 4: Veterná ružica

Priemerná rýchlosť [m.s ⁻¹]	Početnosť smerov vetra [%]							
	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW
2,1	13,9	10,4	11,8	13,9	8,9	8,3	11,3	21,5

Metóda výpočtu.

Pri vypracovaní rozptylovej štúdie sa vychádzalo z legislatívnych noriem:

- Zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení neskorších predpisov,
- Vyhláška MŽP SR č. 410/2012 Z. z. v znení neskorších predpisov
- Vyhláška MŽP SR č. 244/2016 Z. z. o kvalite ovzdušia v znení neskorších predpisov,
- Vestník MŽP SR, Ročník XVI, 2008, čiastka 5.

Pri spracovaní rozptylovej štúdie bola využitá celoštátna metodika pre výpočet znečistenia ovzdušia zo stacionárnych zdrojov a z automobilovej dopravy. Hlavným cieľom štúdie je vyhodnotenie znečistenia ovzdušia blízkeho okolia objektu. K tomu je potrebná výpočtová oblasť $2\ 000 \text{ m} \times 2\ 000 \text{ m}$ s krokom 40 m v oboch smeroch. Hodnotí sa vplyv znečistujúcich látok:

- TZL - tuhé znečistujúce látky ako PM_{10} ,
- CO - oxid uhoľnatý,
- NO_x - suma oxidov dusíka, ako NO_2 oxid dusičitý,
- SO_2 - oxid síričitý,
- Benzén.

Pre každú znečistujúcu látku, ak jej koncentrácia je vyššia ako $0,1 \mu\text{g.m}^{-3}$, sa vykresluje distribúcia:

- najvyššej možnej krátkodobej (60 min.) koncentrácie,
- priemernej ročnej koncentrácie.

Maximálne možná krátkodobá koncentrácia znečistujúcich látok sa počíta pre najnepriaznivejšie meteorologické rozptylové podmienky, pri ktorých je dopad daného zdroja na znečistenia ovzdušia najvyšší. V danom prípade je to mestský (zastavaný) rozptylový režim, 5. najstabilnejšia kategória stability, najnižšia rýchlosť vetra $1,0 \text{ m.s}^{-1}$ a špičková hodina. Počet aut v špičkovej hodine sa rovná 10 % celodennej hodnoty.

Výsledok hodnotenia.

Príspevok objektu k najvyšším krátkodobým hodnotám koncentrácie PM_{10} , CO, NO_2 a SO_2 na fasáde obytnej zástavby pri najnepriaznivejších meteorologických podmienkach je uvedený v tab. 3 a na obr. 1, 2, 3 a 4. V tab. 3 a na obr. 5 je uvedený príspevok objektu k prie-

mernej ročnej koncentrácií CO z objektu. Distribúcia najvyšších krátkodobých hodnôt koncentrácie CO, NO₂ a benzénu v okolí objektu pri najnepriaznivejších meteorologických podmienkach v súčasnej dobe je uvedená na obr. 6, 7 a 8. Na obr. 9 a 10 je uvedená distribúcia priemerných ročných hodnôt koncentrácie CO a NO₂ v súčasnej dobe.

Na obrázkoch je vyznačený dobývací priestor, cesta Tomášov – Dunajská Lužná, Studená ulica a príjazdová komunikácia k tiažobnému úseku. Prerušovanou čiarou je vyznačená hranica obytnej zástavby v obci Dunajská Lužná.

Pre porovnanie je v tab. 5 uvedená tiež krátkodobá a dlhodobá limitná hodnota LH_{1h} a LH_r podľa vyhlášky č. 244/2016 Z.z. o kvalite ovzdušia. Počítajú sa hodinové priemery krátkodobej koncentrácie PM₁₀, CO, NO₂, SO₂ a benzénu. Keď chceme hodinové priemery koncentrácie CO a PM₁₀ prepočítať na 8- a 24-hodinové priemery, musíme ich vynásobiť koeficientom 0,66 a 0,53. Na prepočítanie koncentrácie TZL na PM₁₀ ju musíme ešte vynásobiť koeficientom 0,8. V tab. 5 a na obr. 1, 2 a 6 sú uvedené hodnoty krátkodobej koncentrácie PM₁₀ a CO prepočítané na 24- a 8-hodinové priemery. PM₁₀ je frakcia TZL častíc s priemerom menším ako 10 mikrometrov.

Tab. 5: Súčasná priemerná ročná a maximálna krátkodobá koncentrácia CO, NO₂ a benzénu a najvyšší príspevok objektu k maximálnej krátkodobej a priemernej ročnej koncentrácií PM₁₀, CO, NO₂ a SO₂ na fasáde najexponovanejšej obytnej zástavby v obci Dunajská Lužná (Studená ulica).

Znečisťujúca látka	koncentrácia [$\mu\text{g.m}^{-3}$]				LH _r [$\mu\text{g.m}^{-3}$]	LH _{1h} [$\mu\text{g.m}^{-3}$]
	Priemerná ročná súčasná	objekt	Krátkodobá súčasná	objekt		
PM ₁₀	-	0,05	-	6,8	40	50***
CO	5,0	<0,1	100,0	1,0	*	10000**
NO ₂	0,3	0,02	7,0	1,0	40	200
SO ₂	-	0,01	-	1,6	*	350
benzén	0,03	0,0005	0,5	0,02	5	10

* nie je stanovený, ** 8 hodinový priemer, *** denný priemer

Záver.

Na obytnej zóne v Dunajská Lužná dosahuje najvyššia možná koncentrácia PM₁₀ hodnotu 6,8 $\mu\text{g.m}^{-3}$, čo je 13,6 % limitnej hodnoty. Limitná hodnota prašnosti 50 $\mu\text{g.m}^{-3}$ nebude prekročená. Najvyššia krátkodobá koncentrácia PM₁₀ na výpočtovej ploche 17,9 $\mu\text{g.m}^{-3}$ (35,8 % limitnej hodnoty) sa vyskytuje v areáli štrkovne, v mieste dobývacieho priestoru.

Predmet posudzovania: Ťažba štrkopieskov Nové Košariská s píňa požiadavky a podmienky, ktoré sú ustanovené právnymi predpismi vo veci ochrany ovzdušia. Na základe predchádzajúceho hodnotenia doporučujem, aby bol pre projekt vydaný súhlas na územné rozhodnutie.

Zoznam obrázkov

Obr. 1: Príspevok objektu k maximálnej krátkodobej koncentrácií PM₁₀[$\mu\text{g.m}^{-3}$]

Obr. 2: Príspevok objektu k maximálnej krátkodobej koncentrácií CO[$\mu\text{g.m}^{-3}$]

Obr. 3: Príspevok objektu k maximálnej krátkodobej koncentrácií NO₂[$\mu\text{g.m}^{-3}$]

Obr. 4: Príspevok objektu k maximálnej krátkodobej koncentrácií SO₂[$\mu\text{g.m}^{-3}$]

Obr. 5: Príspevok objektu k priemernej ročnej koncentrácií CO[$\mu\text{g.m}^{-3}$]

Obr. 6: Distribúcia maximálnej krátkodobej koncentrácie CO[$\mu\text{g.m}^{-3}$], súčasný stav

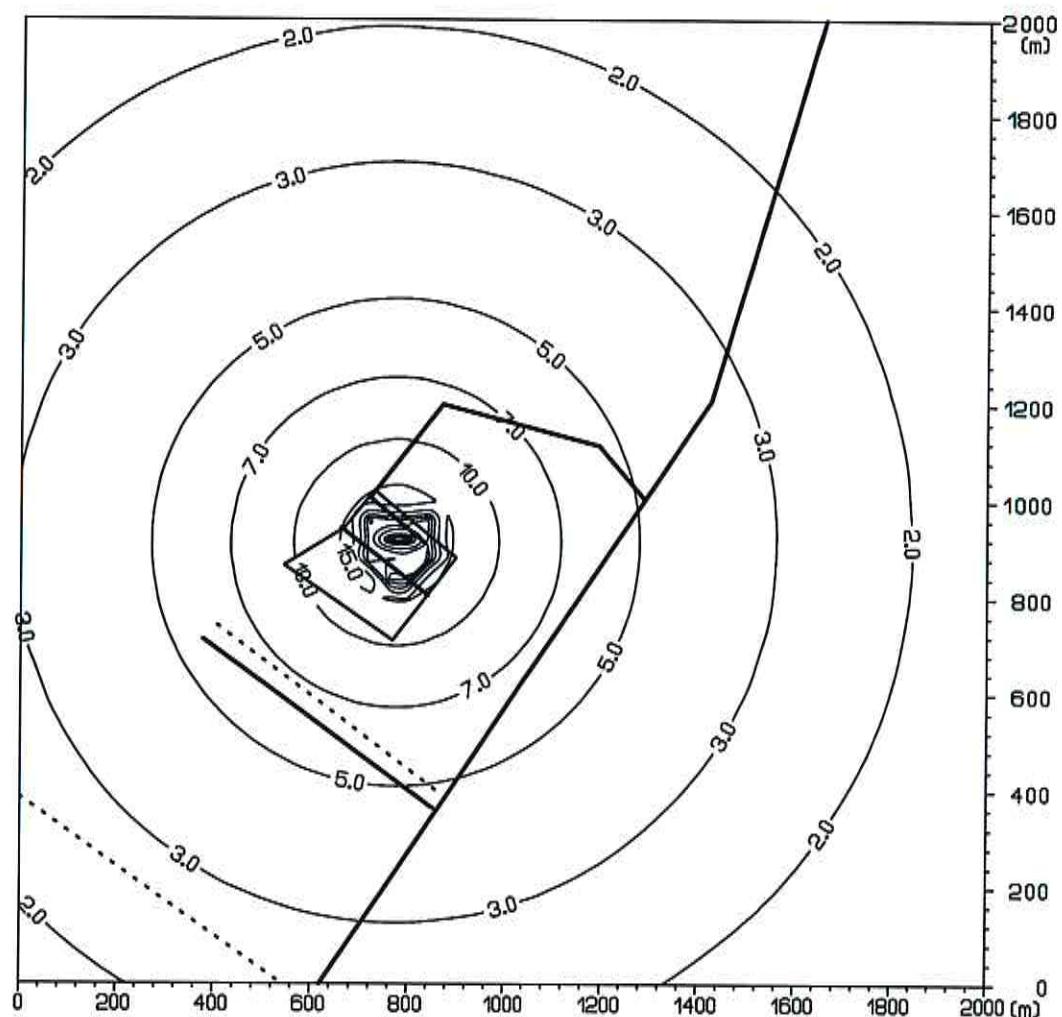
Obr. 7: Distribúcia maximálnej krátkodobej koncentrácie NO₂[$\mu\text{g.m}^{-3}$], súčasný stav

Obr. 8: Distribúcia maximálnej krátkodobej koncentrácie benzénu [$\mu\text{g.m}^{-3}$], súčasný stav

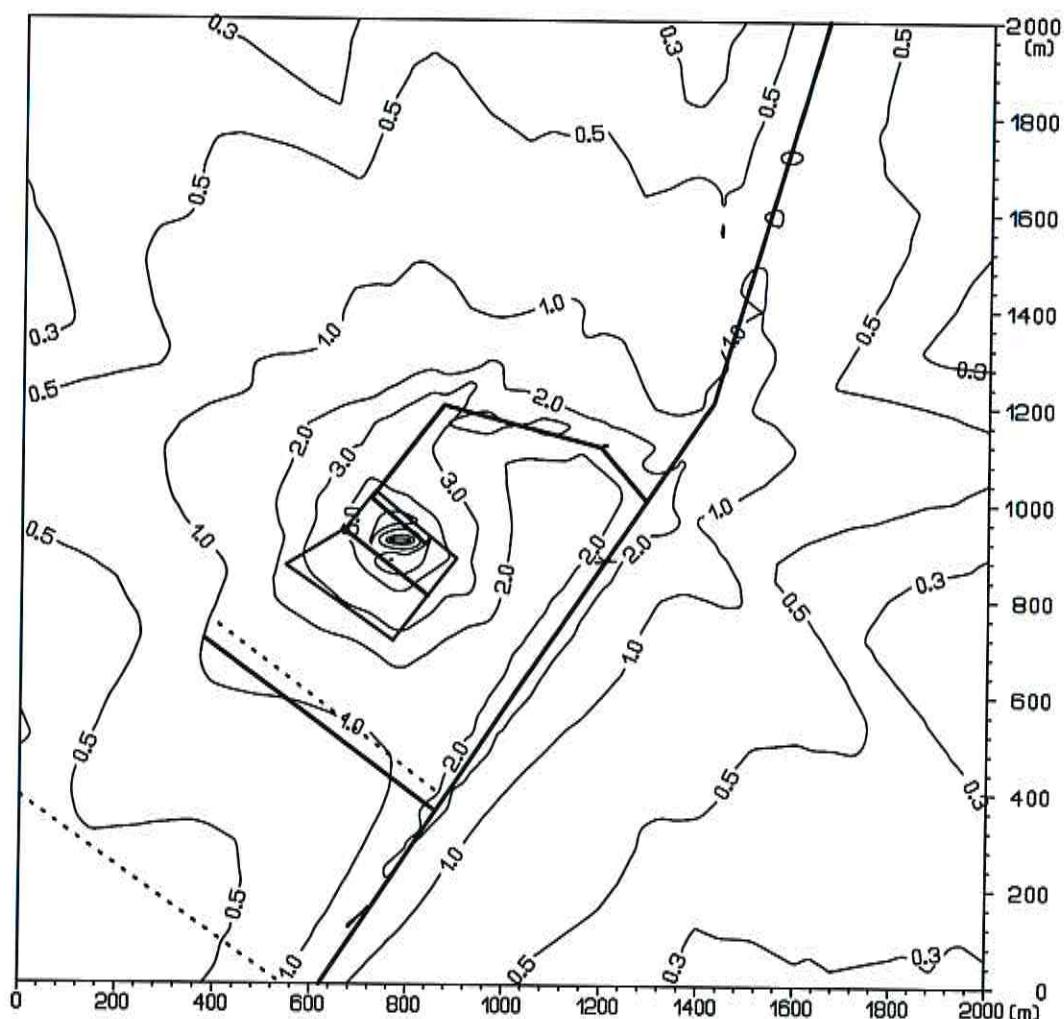
Obr. 9: Distribúcia priemernej ročnej koncentrácie CO [$\mu\text{g.m}^{-3}$], súčasný stav

Obr. 10: Distribúcia priemernej ročnej koncentrácie NO₂ [$\mu\text{g.m}^{-3}$], súčasný stav

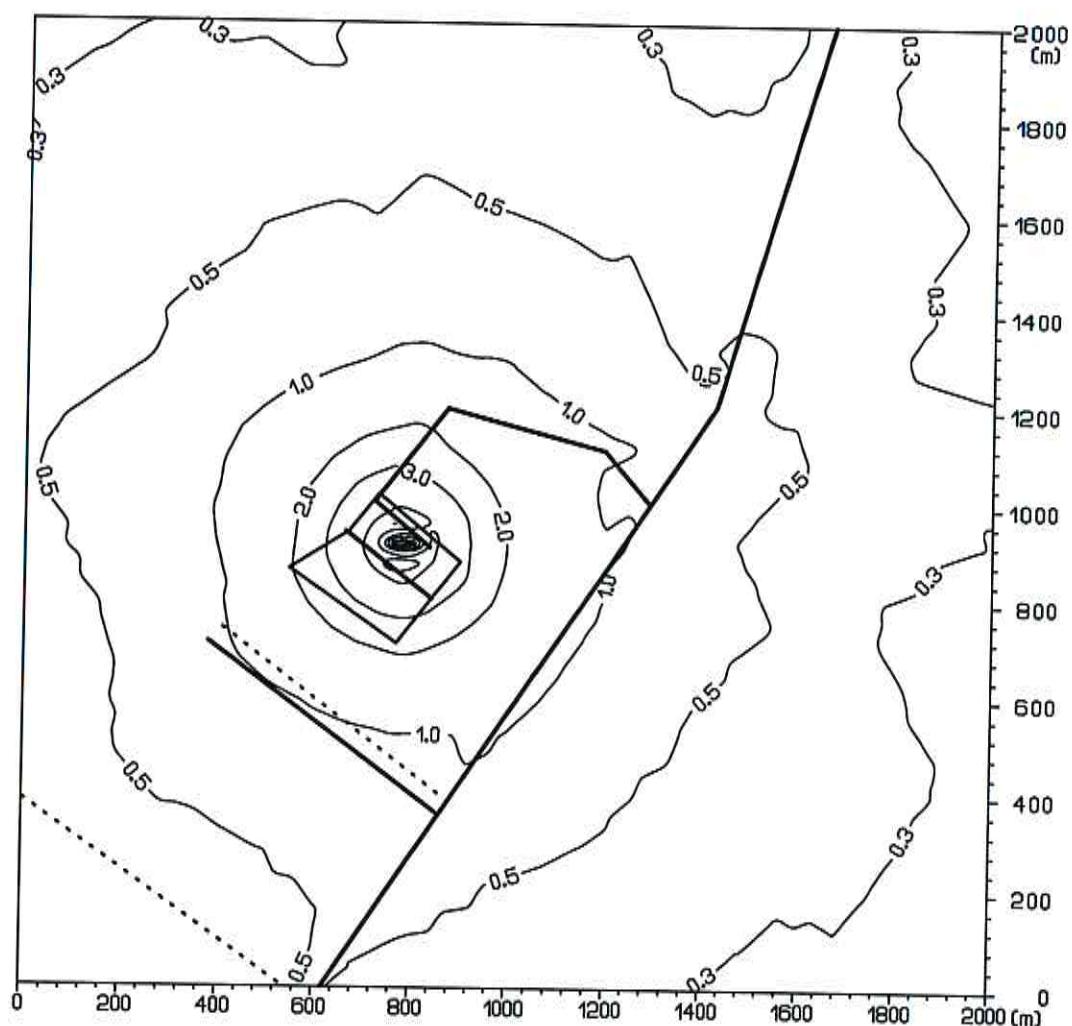
Obr. 1: Príspevok objektu k maximálnej krátkodobej koncentrácii PM₁₀[$\mu\text{g.m}^{-3}$]

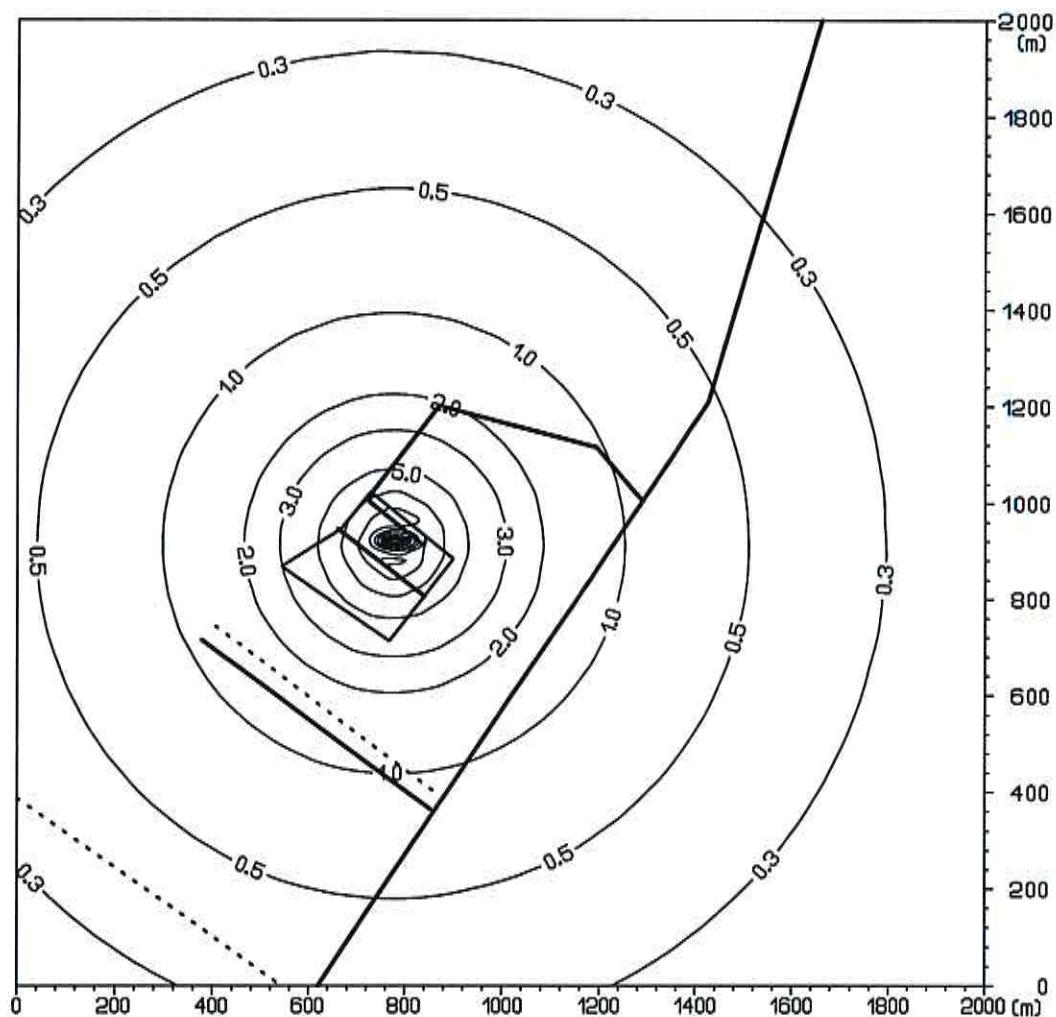
Obr. 2: Príspevok objektu k maximálnej krátkodobej koncentrácii CO [$\mu\text{g.m}^{-3}$]

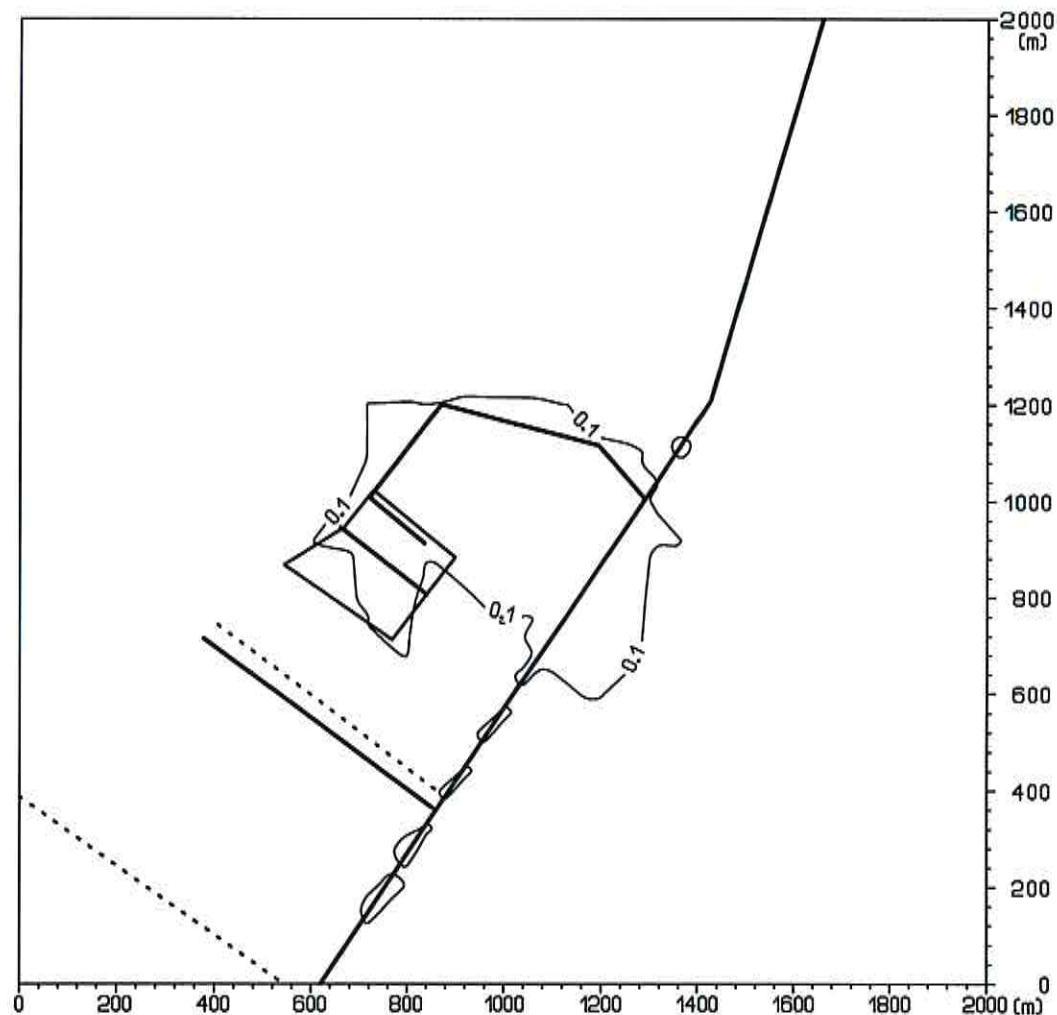
Obr. 3: Príspevok objektu k maximálnej krátkodobej koncentrácií NO_2 [$\mu\text{g.m}^{-3}$]

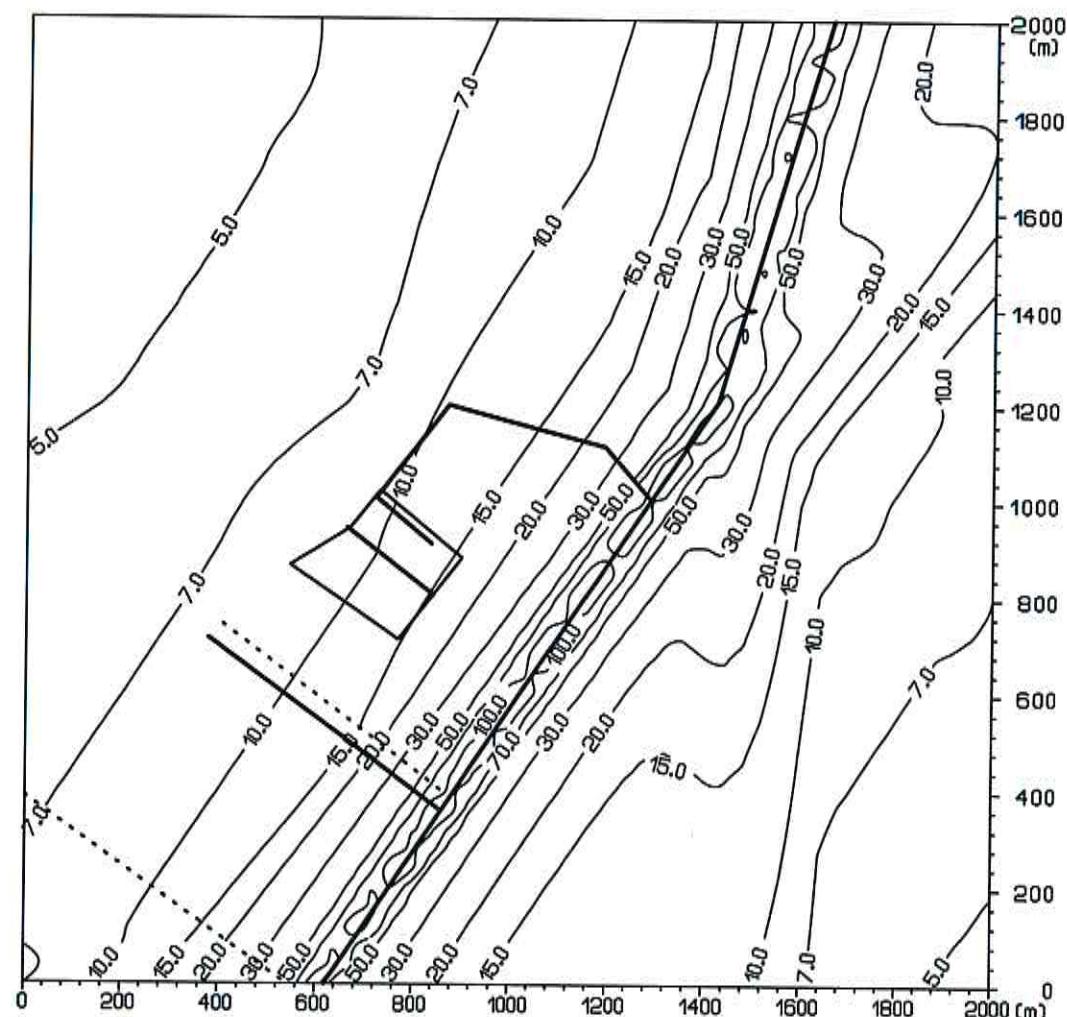
Obr. 4: Príspevok objektu k maximálnej krátkodobej koncentrácii $\text{SO}_2 [\mu\text{g} \cdot \text{m}^{-3}]$

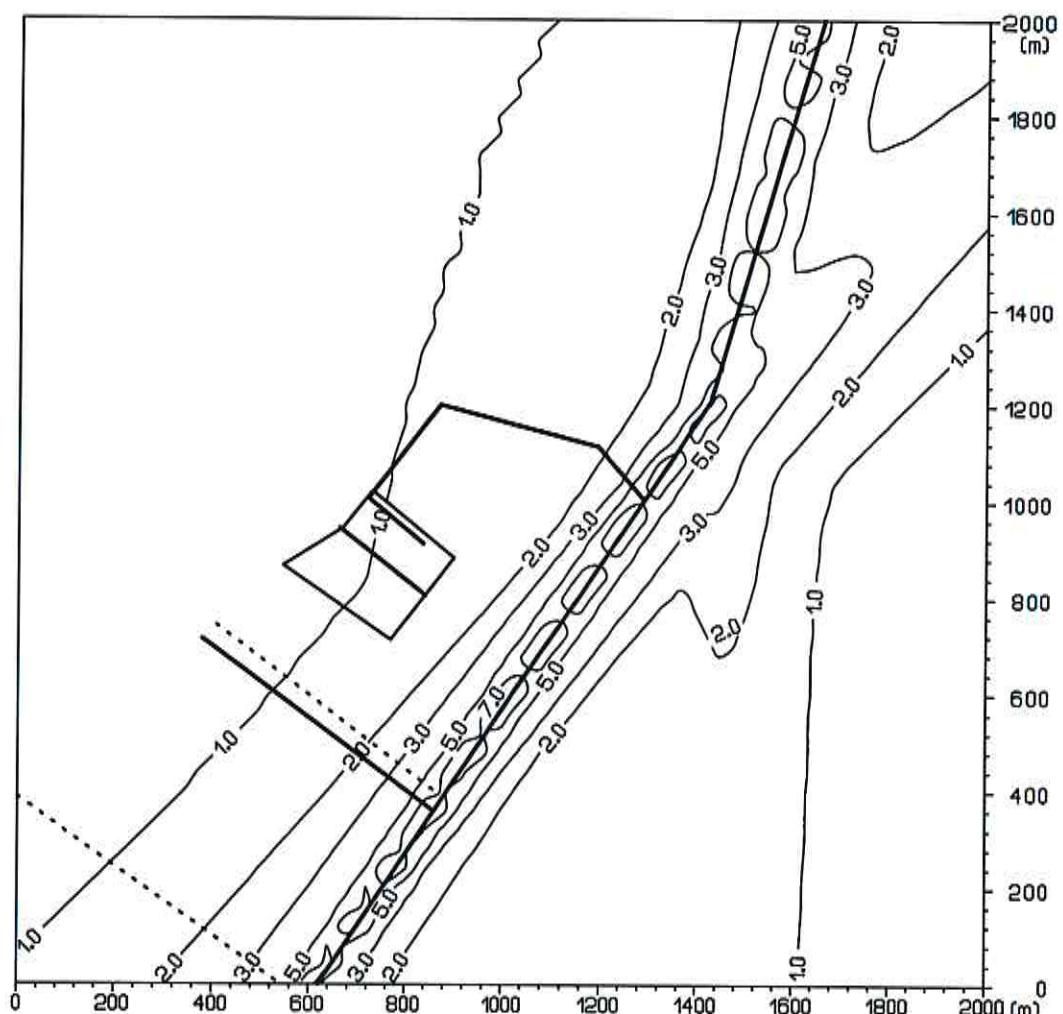
Obr. 5: Príspevok objektu k priemernej ročnej koncentrácií CO [$\mu\text{g.m}^{-3}$]

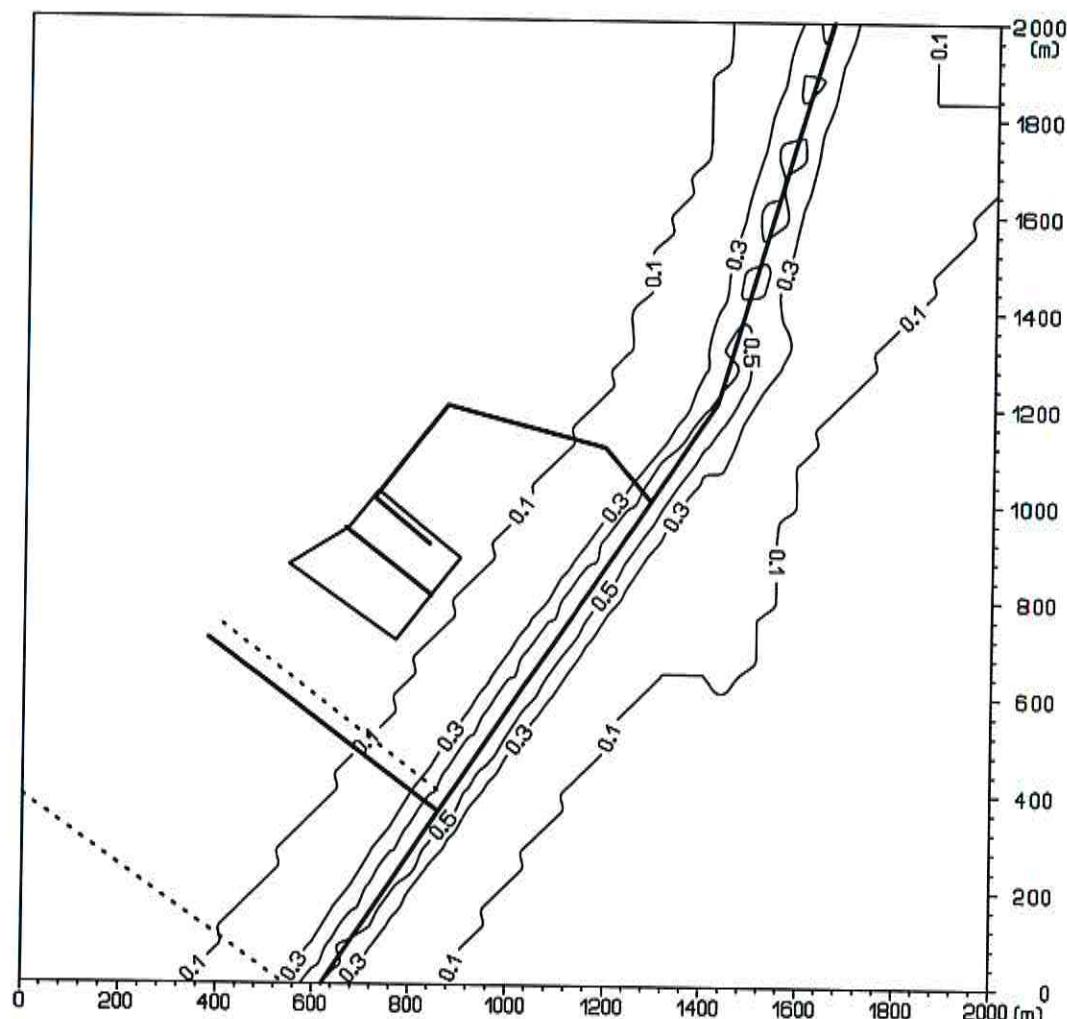
Obr. 6: Distribúcia maximálnej krátkodobej koncentrácie CO [$\mu\text{g.m}^{-3}$], súčasný stav

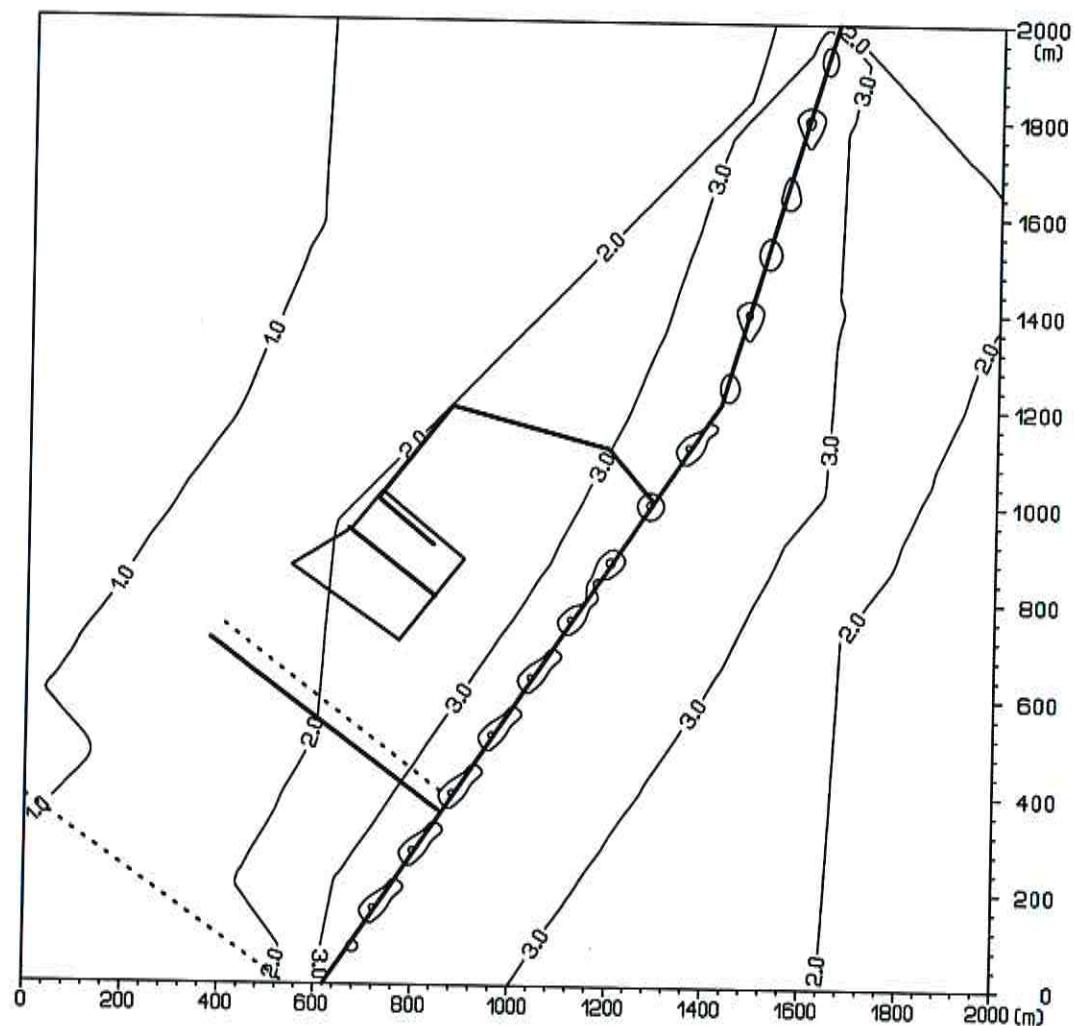
Obr. 7: Distribúcia maximálnej krátkodobej koncentrácie NO_2 [$\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$], súčasný stav

Obr. 8: Distribúcia maximálnej krátkodobej koncentrácie benzénu [$\mu\text{g} \cdot \text{m}^{-3}$], súčasný stav

Obr. 9: Distribúcia priemernej ročnej koncentrácie CO [$\mu\text{g.m}^{-3}$], súčasný stav

Obr. 10: Distribúcia priemernej ročnej koncentrácie NO_2 [$\mu\text{g} \cdot \text{m}^{-3}$], súčasný stav

